



Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo

Presentación

A Facultade de Ciencias Empresariais de Ourense está localizada no Edificio Xurídico Empresarial do Campus Universitario en pleno centro da cidade.

A oferta educativa para o próximo curso 2015-2016 no Centro é:

Títulos de Grao:

- **GRADO EN ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS**
- **GRADO EN TURISMO**
- **PROGRAMA CONXUNTO DE ESTUDOS ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS + ENXEÑARÍA INFORMÁTICA**
- **PROGRAMA CONXUNTO DE ESTUDOS ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS + DEREITO**
- **GRADO EN CONSULTORÍA E XESTIÓN DA INFORMACIÓN (só se oferta o 4º curso)**

Desde o curso 2015-2016, grazas a un acordo de cooperación Inter-Institucional con Hochschule Bremerhaven, a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo oferta o **Programa de Dobre Grado Internacional** en Administración e Dirección de Empresas (Business Administration & Management) da **Universidade de Vigo** e Bachelor of Arts in Business Administration en **Hochschule-Bremerhaven**. Ademais, por segundo ano consecutivo ofértase o programa ADE INTERNACIONAL con mais de 60 créditos impartidos en inglés.

Con estes acordos e programas a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo aposta pola internacionalización dos estudos e a participación dos estudantes en programas de mobilidade e intercambio, abrindo un abanico a novos horizontes e opcións de futuro.

En canto á oferta de POSGRAOS da Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo:

- **MASTER OFICIAL EN CREACIÓN, DIRECCIÓN E INNOVACIÓN NA EMPRESA**
- **MASTER OFICIAL EN DIRECCIÓN E PLANIFICACIÓN DO TURISMO**
- **MASTER OFICIAL EN XESTION EMPRESARIAL DO DEPORTE**

Para obter máis información visita a nosa páxina web <http://www.fcetou.uvigo.es/>

¡Ven a visitarnos!

Organigrama

EQUIPA DECANAL

Decana

Elena Rivo López

Teléfono: 988368800

e-mail: decano.eto@uvigo.es

Vicedecana de Ordenación Académica e Alumnado

Mercedes Mareque Álvarez-Santullano

Teléfono: 988368728
e-mail: chedesmareque@uvigo.es

Vicedecano de Estudos de Grao e Xestión Informática

Diego Rodríguez-Toubes
Teléfono: 988368747
e-mail: drtoubes@uvigo.es

Vicedecano de Calidade

Marcos Álvarez Díaz
Teléfono: 988 368 764
e-mail: marcos.alvarez@uvigo.es

Vicedecana de Relacións Internacionais

Elena De Prada Creo
Teléfono: 988368726
e-mail: edeprada@uvigo.es

Secretaría

María Beatriz González Sánchez
Teléfono: 988368712
e-mail: bgonzale@uvigo.es

Localización

Edificio Xurídico-Empresarial
Campus Universitario As Lagoas
32004 Ourense

Conserxería: + 34 988 368 700

Secretaría de alumnado: +34 988 368 803; administracion.eto@uvigo.es

Secretaría de Decanato: +34 988 368 800; secretario.eto@uvigo.es

Relacións Internacionais: edeprada@uvigo.es

Información xeral: info.eto@uvigo.es

Fax: + 34 988 368 923

Páxina web: www.fcetou.uvigo.es

Grao en Administración e Dirección de Empresas

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G020V01101	Economía: Microeconomía	1c	9
004G020V01102	Empresa: Fundamentos de administración	1c	6
004G020V01103	Historia: Historia económica	1c	6
004G020V01104	Matemáticas: Matemáticas	1c	9
004G020V01201	Economía: Economía española e mundial	2c	6
004G020V01202	Empresa: Matemática das operacións financeiras	2c	6
004G020V01203	Empresa: Xestión de empresas	2c	6
004G020V01204	Estatística: Estatística	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía: Microeconomía				
Materia	Economía: Microeconomía			
Código	004G020V01101			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Álvarez Díaz, Marcos			
Profesorado	Álvarez Díaz, Marcos Pereira Lorenzo, Nemesio Vázquez Barquero, José Ángel			
Correo-e	marcos.alvarez@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/marcos.alvarez			
Descrición xeral	O obxectivo xeral da materia é o de obter unha visión global da economía en xeral e da *microeconomía en particular. Para iso, analizarase o funcionamento dos mercados e o comportamento dos axentes económicos que nel interveñen. En concreto, ofreceráselle ao alumnado unha perspectiva dos mercados e dos axentes desde o punto de vista de equilibrio parcial, tanto nun contexto de competencia perfecta como nun contexto de competencia imperfecta. Analizarase, tamén, o papel do estado na formulación da política económica.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lograr o manexo, por parte do *estudiantado, dos conceptos básicos da análise *microeconómico, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construír razoamentos económicos sinxelos que, mediante unha representación simplificada da realidade, permitan tratar adecuadamente o problema.	B1 B2 B5 B6 B8 B10 B13	C2 C9 C16	D1
Desenvolver a capacidade para analizar os efectos dos cambios no medio económico sobre o comportamento dos axentes e a súa consecuente repercusión nos mercados.	B1 B2 B5 B13	C16	D1
Espertar o interese do alumnado respecto á análise das políticas *microeconómicas de modo que, ante a aplicación dun novo instrumento de política económica, sexan capaces de formar unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se formulou.	B1 B2 B5 B10	C2 C16	

Fomentar o traballo en equipo e potenciar as habilidades para expresar e defender de forma coherente argumentos en público.	B1 B2 B5 B6 B8	C16	D1
---	----------------------------	-----	----

Contidos

Tema	
*I.- INTRODUCCIÓN	Tema 1. Pensar como un economista: conceptos básicos. Escaseza. Economía. Racionalidade. Eficiencia e equidade. Custo de oportunidade. Análise marxinal. Modelos económicos. *Microeconomía e *macroeconomía. O mercado. Adam Smith e a man invisible. Tema 2. Funcionamento dos mercados: elementos básicos de oferta e demanda. A curva de oferta, a curva de demanda e desprazamentos. Equilibrio e mecanismo do mercado. A elasticidade. Os mercados e a competencia.
*II.- A CONDUTA DOS CONSUMIDORES	Tema 3. Os gustos, o orzamento e a elección do consumidor. As cestas. Os gustos, a curva de indiferenza e a relación marxinal de substitución. A restrición *resupuestaria e variacións de prezos e renda. A elección. Da demanda individual á demanda de mercado.
*III.- A CONDUTA DA EMPRESA	Tema 4. A produción: tecnoloxía e rendementos de escala. A función de produción. Produto medio e marxinal. Lei de rendementos marxinais *decrecientes. Descrición dos rendementos de escala. Tema 5. Os custos de produción Custo económico e custo contable. Custo de oportunidade. Custos irrecuperables. Custos fixos e variables. Da función de produción á curva de custo total. Custo fixo e variable. Custo medio e marxinal. O custo a longo prazo e a elección da combinación de factores que minimizan custos (recta *isocoste, *isocuanta e relación técnica de substitución, elección). Tema 6. *Maximización de beneficios e a oferta competitiva Ingreso total e beneficio. Ingreso marxinal, custo marxinal e *maximización de beneficios. *Maximizan as empresas os beneficios?. A curva de custo marxinal e a decisión de oferta da empresa competitiva. A decisión de pechar. A oferta individual e de mercado.
*IV. O FUNCIONAMENTO DOS MERCADOS COMPETITIVOS E O BENESTAR	Tema 7. O mecanismo de mercado competitivo e a política económica. Oferta e demanda. Equilibrio. Eficiencia do equilibrio competitivo. Excedente do consumidor e do produtor. Intervención pública con controis de prezos (máximos e mínimos) e impostos. Efectos sobre o mecanismo de mercado e sobre o benestar.
*V. POR QUE NON FUNCIONAN Os MERCADOS	Tema 8. O poder de mercado Monopolio natural e barreiras á entrada. Decisións de produción e prezos. O ingreso e a *maximización dos beneficios. O custo do monopolio en termos de benestar. *Oligopolio e competencia *monopolística. Efectos sobre o benestar social. A actitude dos poderes públicos ante o exercicio de poder de mercado. Tema 9. *Externalidades, Bens Públicos e Información *Asimétrica. *Externalidades e a *ineficiencia do mercado. Solucións privadas e políticas públicas. Bens públicos fronte a outros bens. O problema do *parásito. A traxedia dos bens comunais. Os dereitos de propiedade. A información *asimétrica: selección adversa e risco moral.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	22.5	18	40.5
Titoría en grupo	7.5	20	27.5
Sesión maxistral	44	75	119
Probas de tipo test	0	33	33
Probas de resposta curta	1	4	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	As clases prácticas consistirán na resolución de follas de exercicios que se proporcionarán aos alumnos con antelación para que os resolvan antes da clase. Dese modo poderán identificar aquelas cuestións que lles resultan máis dificultosas e poderán resolver as súas dúbidas en clase.
	Tamén se realizará o seguimento da aprendizaxe dos estudantes mediante pequenas probas e exercicios que haberán de entregar.

Titoría en grupo	Nos seminarios en grupos reducidos realizaranse diversas actividades dirixidas a afianzar os coñecementos adquiridos polos alumnos nas clases teóricas e prácticas.
Sesión maxistral	As clases teóricas impartiranse nas 15 semanas do cuadrimestre. Nas clases teóricas expóranse de forma reducida os principais contidos dos distintos temas, desenvolvéndose con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un axeitado seguimento e comprensión das clases é necesario que os alumnos lean con antelación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	O *estudiantado poderá utilizar o horario de *tutorías determinados polo profesor para recibir unha atención personalizada, co fin de resolver dúbidas das clases teóricas e prácticas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O *estudiantado poderá utilizar o horario de *tutorías determinados polo profesor para recibir unha atención personalizada, co fin de resolver dúbidas das clases teóricas e prácticas.
Sesión maxistral	O *estudiantado poderá utilizar o horario de *tutorías determinados polo profesor para recibir unha atención personalizada, co fin de resolver dúbidas das clases teóricas e prácticas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
<p>Probas de tipo test</p> <p>Realizaranse, polo menos, dúas probas escritas ao longo do cuadrimestre. Cada unha destas probas valorarase, como máximo, con 1 punto. Tamén se terá en conta a entrega de boletíns e a realización dos cuestionarios ao finalizar cada tema.</p>	20	B1 C2 D1 B2 C9 B5 C16 B6 B8 B10 B13
<p>Probas de resposta curta</p> <p>Exame escrito (8 puntos). Realizarase un exame parcial co contido teórico e práctico dos primeiros temas da materia, e unha proba final na data establecida na data oficial establecida no calendario de exames.</p> <p>A proba final consistirá de dous partes (a primeira corresponderase cos temas do parcial e, a segunda, cos restantes) cada unha das cales se valorará sobre 4 (o alumno debe obter como mínimo 1,5 punto sobre 4 en cada parte, se non estará suspendo, sendo necesario obter 4 puntos ou máis para aprobar o exame e poder sumar esa nota á avaliación continua). A nota obterase da media *aritmética simple das cualificacións alcanzadas en cada parte. Esta nota sumárase á avaliación continua (se se cumpren os requisitos anteriores) e apróbase cunha nota de 5 puntos ou máis.</p> <p>O alumnado que supere o exame parcial, só terá que examinarse, na proba final, da segunda parte que se corresponde cos temas restantes. O estudante que non supere o exame parcial terá que examinarse de toda a materia na proba final. Poderá establecerse unha nota de mínima para poder superar o exame parcial.</p>	80	B1 C2 D1 B2 C9 B5 C16 B6 B8 B10 B13

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación do *estudiantado que non se presenta ao exame será a que obtivese por avaliación continua.

Para aprobar a materia será preciso obter unha nota final igual ou superior a cinco puntos.

A nota obtida na avaliación continua (20% da nota final) poderase manter *para todas as convocatorias do ano académico 2015/16.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas en e calendario de probas de avaliación aprobada pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Pindyck, R. y Rubinfeld, D, **Microeconomía**, Prentice Hall, 8ª edición, 2013,

Mankiw, N.G, **Principios de Economía**, Thomson, 6ª edición, 2012,

Frank, R.H., **Microeconomía y Conducta**, McGraw Hill, 5ª edición,

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

As particularidades da materia serán publicadas en *FAITIC.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Fundamentos de administración**

Materia	Empresa: Fundamentos de administración			
Código	O04G020V01102			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Lampón Caride, Jesús Fernando			
Profesorado	Cruz González, María Montserrat Lampón Caride, Jesús Fernando Reyes Santias, Francisco Sánchez Sellero, Francisco Javier			
Correo-e	jesus.lampon@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia persegue introducir a disciplina que vertebra o grao, prestando atención ás diferentes funcións que a integran e facendo fincapé na súa aplicación ao ámbito empresarial.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Conseguir que o alumnado distinga os principios conceptos relacionados co entorno e coas funcións directivas (planificación, organización, dirección e control) e os vincule co funcionamento das empresas. Se pretende que sexan capaces de analizar todas as áreas das empresas e as relacións que se producen entre estas e fora das mesmas.	B1	C1	D3
	B2	C3	D5
	B13	C5 C15 C16	
Ser capaces de aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenrolar competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudio.	B1	C15	D3
	B2	C16	D5
	B13		
Que os alumnos saiban reunir, analizar e interpretar fontes de información relevantes para emitir xuízos que inclúan a reflexión e defensa de argumentos, resolución de problemas e a análise sobre economía de empresa, temas relevantes de índole social, científica ou ética. Así mesmo ha de saber citar e referenciar con corrección ditas fontes de información.	B1	C1	D3
	B2	C3	D5
	B13	C5 C11	
Capacitar o alumno para poder transmitir ideas, información, problemas e situacións, de forma obxectiva, sintética e comprensible, a un público tanto especializado como non especializado; con claridade, evitando as barreras de comunicación e potenciando o traballo en equipo.	B1	C1	D5
		C3	
		C5	

Contidos

Tema

Pensamento administrativo: Escolas e enfoques relevantes

Estrutura e dinámica da contorna. A organización como un sistema aberto e responsable

Toma de decisións e planificación

Organización

Liderado, cultura e influencia no contexto global

Control e seguimento

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	45	75
Estudo de casos/análises de situacións	20	55	75

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos/análises de situacións	Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballo por parte do alumno tanto de xeito individual como en grupo baixo a proposta, guía e supervisión do profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Estudo de casos/análises de situacións	Proba obxecto de avaliación continua. Consiste na resolución, de forma individual de cuestións expostas, guiadas e supervisadas polo profesor sobre a materia. Avaliarase a participación do alumno e a comprensión da materia.	100	B1 B2 B13	C1 C3 C5 C11 C15 C16	D3 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A concreción das actividades dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016

No caso de conflito ou disparidad entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU

Bibliografía. Fontes de información

Amaru, Antonio César, **Fundamentos de administración**, Pearson Educación México, 2009,

Bateman, T. y Snell, S., **Administración: Una ventaja competitiva**, McGraw-Hill, 2001,

Díez de Castro, José, **Administración de empresas. Dirigir en la sociedad del conocimiento**, Pirámide, 2002,

Díez de Castro, Emilio Pablo y otros, **Administración y dirección**, McGraw-Hill, 2001,

Hellriegel, D., Jack, **Administración. Un enfoque basado en competencias**, 10ª ed. Thomson, 2005,

Koontz, Harold y Weihrich, Heinz, **Administración. Una perspectiva global**, 12ª ed. McGraw-Hill, 2003,

García del Junco, Julio, Casanueva Rocha, Cristóbal, **Prácticas de la gestión empresarial**, McGraw-Hill, 2000,

Hernández Ortiz, Mª Jesús, **Casos prácticos de administración y organización de empresas**, Pirámide, 2000,

Castillo Clavero, Ana Mª, **La dirección en la práctica. Casos de gestión de empresas**, Pirámide 2000,

Robbins/DeCenzo, **Fundamentos de administración. Conceptos esenciales y aplicaciones**, Pearson-Prentice Hall, 2009,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Dirección de recursos humanos/O04G020V01303

Dirección estratéxica/O04G020V01503

Teoría da organización/O04G020V01505

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e se concibe de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do ano académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puideran xurdir. Así mesmo, aportaráselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Historia económica				
Materia	Historia: Historia económica			
Código	004G020V01103			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Fernández Vázquez, María Teresa			
Profesorado	Fernández Vázquez, María Teresa			
Correo-e	mteresa@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>Mostrar aos alumnos os cambios económicos, industriais e organizativos ao longo da historia, usando ferramentas teóricas e empíricas doutras ramas da economía e das ciencias sociais próximas.</p> <p>Analizar ou desenvolvemento de economía internacional e as grandes fases do crecemento económico moderno.</p> <p>Observar e analizar os efectos dos acontecementos económicos cruciais.</p> <p>Investigar as implicacións dos cambios nas institucións económicas de carácter global [por exemplo, o patrón ouro, os bloques comerciais, OMC e FMI- e os efectos do cambio tecnolóxico no curto, medio e longo prazo.</p>			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Aprender e comprender o proceso de crecemento e desenvolvemento económico a longo prazo.	B1 B2 B5 B13	C2 C4 C5 C6 C16	D1 D3 D4 D5
Coñecer e analizar o proceso de nacemento e transformación das principais institucións económicas ao longo do tempo.	B1 B2 B5 B13	C2 C4 C5 C16	D1 D3 D5
Distinguir os condicionantes e forzas que impulsaron ou frearon o desenvolvemento económico a longo prazo.	B1 B2 B5 B13	C2 C4 C5 C16	D1 D3 D4 D5

Identificar as fases do crecemento económico moderno. Coñecer os alicerces do crecemento económico.	B1	C2	D1
	B2	C4	D3
	B5	C5	D4
	B13	C6	D5
Comprender os procesos de aparición, transformación e crise das formas de organización empresarial ao longo do tempo.		C16	
	B1	C2	D1
	B2	C4	D3
	B5	C5	D4
	B13	C6	D5
		C16	

Contidos

Tema	
Tema 1. Introducción á Historia Económica Mundial.	Historia Económica e crecemento económico. Periodización e conceptos económicos básicos para a análise histórica. Visión panorámica da historia económica de occidente.
Tema 2. As economías europeas preindustriais.	As flutuacións seculares. Poboación, produción e distribución do produto agrario. O crecemento do comercio e de manufactura.
Tema 3. A Revolución Industrial (1750-1870).	Crecemento económico e marco institucional. O proceso de Industrialización: factores de produción e innovacións. A difusión da industrialización.
Tema 4. As relacións económicas internacionais no século XIX: A primeira globalización.	O comercio internacional e a primeira globalización. O movemento internacional de factores. O sistema monetario internacional: O patrón ouro. A segunda revolución tecnolóxica.
Tema 5. A economía internacional no século XX.	Os problemas económicos do período de entreguerras. (1919-1939) A economía internacional na época dourada do capitalismo: (1945-1973) A crise e modificacións da economía mundial (1973-2010).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	0	30
Traballos de aula	15	4	19
Seminarios	5	30	35
Outras	6	60	66

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Mediante esta metodoloxía, co apoio audiovisual, presentárase de maneira sintética, secuencial e motivadora os aspectos craves dos contidos fundamentais da materia. As primeiras estarán dedicadas a ofrecer unha visión panorámica da materia e conceptos básicos de economía; as restantes estarán destinadas a traballar temas monográficos. A pesar de que o método destas sesións é fundamentalmente expositivo, promoverase a participación activa dos estudantes.
Traballos de aula	O traballo de aula é unha instancia para socializar, depurar e sintetizar os coñecementos adquiridos na preparación da sesión. Engloban actividades heteroxéneas, deseñadas de acordo a obxectivos e contidos diversos. Comprenden entre outras: análise e/ou comentarios de series estatísticas, gráficos ou textos, resolución de exercicios, discusión de documentos históricos, etc., ou ben, a realización dun esquema, síntese ou mapa conceptual do material previamente distribuído. Todas estas tarefas realizaranse individualmente ou por equipos.
Seminarios	Nos seminarios traballaranse temas monográficos e requirirán algún traballo previo de preparación por parte dos estudantes. O seminario é unha instancia para socializar, decantar e sintetizar os coñecementos adquiridos na preparación do mesmo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Explicación e resolución de dúbidas xeradas no desenvolvemento das actividades realizadas nos seminarios, traballos de aula, e nas sesións maxistrais. A atención personalizada complementarase cas seis horas semanais das tutorías de despacho.
Traballos de aula	Explicación e resolución de dúbidas xeradas no desenvolvemento das actividades realizadas nos seminarios, traballos de aula, e nas sesións maxistrais. A atención personalizada complementarase cas seis horas semanais das tutorías de despacho.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios (comentario e análise de gráficos, series estatísticas, e/ou textos, resolución de cuestións e problemas), ou valoración da coherencia e calidade do traballo, esquema, síntese ou mapa conceptual.	de 0 a 20	B1 B2 B5 B13	C2 C4 C5 C6 C16	D1 D3 D4 D5
	Valorarase a asistencia, participación, cumprimento, aptitude, aspectos formais (redacción, sintaxe, ortografía, ...) e expresión oral.				
Outras	Preguntas de desenvolvemento sobre o temario e as actividades realizadas en los traballos de aulas.	de 0 a 80	B1 B2 B5	C2 C4 C5 C6	
	Las respuestas tendrán que estar estructuradas y razonadas correctamente.				
	Se valorará la redacción clara y comprensible.				

Outros comentarios sobre a Avaliación

Haberá dúas opcións de avaliación: Avaliación continua ou o exame final.

A.- AVALIACIÓN CONTINUA.

Dentro da avaliación continua haberá dúas etapas de avaliación:

A1) Primeira etapa: Seminarios

Participación nos seminarios. Tanto a preparación dos seminarios (tarefas de preparación) como a asistencia (grupos mediano e pequeno), e a superación das actividades expostas nos mesmos é fundamental para alcanzar as aprendizaxes esperadas e, consecuentemente, é condición necesaria, aínda que non suficiente, cumprimentar todos os pasos anteriores para seguir o sistema de avaliación continua.

Se non se cumpre cos requisitos anteriores, o estudante só terá dereito ao exame final de toda a materia (opción B)

A2) Segunda etapa: Exames sobre os contidos de cada seminario e a parte do temario desenvolvida nos grupos grandes.

Para ter dereito a presentarse a estas probas é imprescindible superar as esixencias establecidas para cada seminario e realizado correctamente as actividades dos grupos de aula.

É obrigatorio obter un resultado superior a un 4 en cada etapa, para poder optar á proba seguinte.

A participación nos seminarios e traballos de aula corresponde a un 20% da avaliación total da materia e os exames o 80%.

Ao longo do curso poderanse establecer novos procedementos para decidir a continuación no sistema de avaliación continua.

B.- EXAME FINAL

Exame final de toda a materia que representará o 100% da nota. Esta proba obxectiva consta de varias partes, compostas por preguntas de desenvolvemento. Para aprobar a materia é imprescindible aprobar cada unha dos seus partes.

Cualificación numérica de 0 a 10 segundo a lexislación vixente.

As datas dos horarios das próbas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

- CAMERON, R.; NEAL, L. (2005), **Historia económica mundial: desde el Paleolítico hasta el presente**,
 CAMPS CURA, E. (2013), **Historia económica mundial "La formación de la Economía internacional (siglos XVI-XX)**,
 COMÍN, F.; HERNANDEZ, M.; LLOPIS, E. (eds.) (2005), **Historia económica mundial: siglos X-XX**,
 COMÍN, F. (2011), **Historia económica mundial: de los orígenes a la actualidad**,
 FELIU, G.; SUDRIÀ, C. (2013), **Introducción a la historia económica mundial**,
 MADDISON, A. (2002), **La Economía mundial: una perspectiva milenaria**,

PALAFox, J. (2014), **Los tiempos cambian. Historia de la economía**,
TELLO, E. y GORDILLO, X. (coords.) (2005), **Guía práctica de historia económica mundial**,
ZAMAGNI, V. (2005), **Historia económica de la Europa Contemporánea**,

CAMPS CURA, E. (2012), **Historia económica mundial. a formación da economía internacional (Séculos XVI-XX)**,
Mc. Graw Hill, Madrid.

PALAFox, J. (Ed), (2014), **Os tempos cambian. Historia da economía**, Tirant Humanidades, Valencia.

Recomendacións

Outros comentarios

Aínda que non hai ningún requisito formal para o seguimento da materia é conveniente que o alumno teña:

1. Coñecementos básicos de xeografía e historia contemporánea de Occidente (grandes procesos e feitos mais relevantes).
2. Manexo básico de *planillas de cálculo (ex. Excel) e procesadores de texto (ex. Word).
3. Certa experiencia na procura de información e bases de datos en Internet.

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno/a en a materia e concíbese de forma flexible, en consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegaráselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Matemáticas: Matemáticas				
Materia	Matemáticas: Matemáticas			
Código	O04G020V01104			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Tugores Martorell, Francisco			
Profesorado	Cid Araujo, Jose Angel Pérez Rodríguez, Marta Tugores Martorell, Francisco			
Correo-e	ftugores@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es/			
Descrición xeral	O obxectivo de esta asignatura e proporcionar o estudante o linguaxe e as principais técnicas matemáticas necesarias para poder plantexar e analizar de forma rigurosa problemas económicos, en xeral, y aqueles propios do ámbito empresarial, en particular.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender as técnicas matemáticas básicas, necesarias para a modelización do comportamento económico.	B1 B5 B6 B14	C7 C12
Os estudantes serán capaces de formular modelos simples de relación das variables económicas baseado no manexo da álgebra lineal e do cálculo diferencial.	B1 B5 B6 B14	C7 C12
Analizar utilizando técnicas matemáticas as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas.	B1 B5 B6 B14	C7 C12
Os estudantes serán capaces de argumentar de modo rigoroso, coherente e intelixible, tanto en forma oral como escrita.	B1 B5 B6 B14	C7 C12
Traducir problemas do ámbito económico ao contexto matemático correspondente.	B1 B5 B6 B14	C7 C12

Contidos

Tema	
1. Límites e continuidade de funcións dunha variable real.	(*)Introducción. Gráficas. Continuidad. Teorema de Bolzano.

2. Derivabilidade de funcións dunha variable real.	
3. Integración de funcións dunha variable real.	(*)Áreas baixo curvas. Teorema fundamental del cálculo integral. Derivación de integrais. Cálculo de primitivas.
4. Cálculo vectorial e matricial.	(*) Vectores. Matrices. Sistemas de ecuacións. Autovalores. Formas cuadráticas.
5. Sistemas de ecuacións lineais.	
6. Diagonalización, aplicacións lineais e formas cuadráticas.	(*)Conjuntos convexos. Funcións cóncavas y convexas. Propiedades.
7. Funcións de varias variables reais.	Extremos libres. Extremos condicionados.
8. Optimización con restricións de desigualdade.	(*)Introducción. Condición necesaria para a existencia de óptimos: Teorema de los multiplicadores de Lagrange. Condiciones suficientes.
9. Introducción ás ecuacións diferenciais ordinarias.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	50	70
Titoría en grupo	8	8	16
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	8	20	28
Sesión maxistral	37	37	74
Probas de resposta curta	3	12	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver de forma autónoma a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral. Xunto co resto de elementos da avaliación continua, un 50% da cualificación.	0	
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Xunto co resto de elementos da avaliación continua, un 50% da cualificación.	0	

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver de forma autónoma a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios. Xunto co resto de elementos da avaliación continua, un 50% da cualificación.	0		
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Xunto co resto de elementos da avaliación continua, un 50% da cualificación.	0		
Probas de resposta curta	Exames con preguntas breves sobre a materia. Xunto co resto de elementos da avaliación continua, un 50% da cualificación.	50	B1 B5 B6 B14	C7 C12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame final	50	B1 B5 B6 B14	C7 C12

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final do curso será a suma da nota obtida polo traballo e probas realizadas durante o curso (avaliación continua) cunha ponderación mínima do 50% sobre o total, e da nota obtida no exame final, cunha ponderación máxima do 50% do total. No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota obtida polo traballo ao longo do curso manterase para a segunda convocatoria. Os puntos da avaliación continua obteranse por: participación nas clases, probas curtas realizadas nas clases de grupos pequenos ao longo do curso e/ou traballos propostos.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-16. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Balbás, A. e outros., **Análisis matemático para la economía I y II**, Madrid: A.C.,

Besada, M. e outros., **Cálculo de varias variables: Cuestiones y ejercicios resueltos**, Madrid: Pearson Educación,

Sydsaeter, K. e Hammond, P.J., **Matemáticas para el análisis económico**, Madrid: Prentice-Hall,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía: Economía española e mundial**

Materia	Economía: Economía española e mundial			
Código	O04G020V01201			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Rodríguez Méndez, Miguel Enrique			
Profesorado	Lago Peñas, Santiago Rodríguez Méndez, Miguel Enrique Vaquero García, Alberto Vázquez Rodríguez, María Xosé			
Correo-e	miguel.r@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Economía Mundial e Española é unha materia básica que se imparte no segundo semestre do primeiro curso do Grao de Administración e Dirección de Empresas. Consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales 50 son actividades presenciais, mentres que o resto serán actividades non presenciais.			
	<p>Esta materia pretende iniciar ao estudante no coñecemento da Economía Aplicada, comenzando pola análise da Economía Mundial e Española. Trátase de que comprenda o funcionamento e estrutura da Economía Mundial e Española, facendo fincapé, por unha banda, nas diferencias entre Países Desenvolvidos e Países en vías de Desenvolvemento, e por outra banda, na estrutura económica de España.</p> <p>Organízase en Actividades Básicas (AB) e Actividades Complementarias (AC), de carácter Teórico (T) e Práctico (P), que levan asociadas tanto traballo presencial como persoal.</p>			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Adquirir coñecementos básicos para entender o funcionamento da economía mundial e española.		C2	
Acceder ás fontes estatísticas da Economía Mundial e de España.	B1	C16	
Sintetizar a información estatística en Indicadores Económicos relevantes.	B1 B13 B14	C2 C16	
Consultar directamente as referencias bibliográficas.		C16	
Elaboración e exposición dos resultados, empregando nun nivel básico os programas informáticos de cálculo, realización de gráficos e presentacións.	B1	C16	D1
Redacción e síntese dos resultados anteriores.	B1 B2 B5		

Someter a contraste e discusión as ideas expostas nas leccións maxistras.

B2
B5
B8
B9

Revisar con certa periodicidade a evolución dos resultados acadados.	D1 D5
Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa para o traballo.	D1 D5
Motivación pola calidade e mellora continua.	D1 D5

Contidos

Tema	
Bloque Temático 1: Conceptos básicos.	Obxectivos do Tema. A actividade económica e o crecemento económico. Crecemento e Desenvolvemento. Indicadores económicos.
Bloque Temático 2: Economía Mundial.	Obxectivos. Caracterización dos Países Desenvolvidos. Os elementos estruturais dos Países Desenvolvidos. Caracterización do subdesenvolvemento económico. Elementos estruturais dos países en vías de desenvolvemento. As teorías do subdesenvolvemento económico. O papel do comercio internacional e as estratexias de crecemento económico.
Bloque Temático 3: Economía Española.	Obxectivos do Tema. Crecemento económico e evolución da Economía Española.
Bloque Temático 4: Temas de actualidade.	Obxectivos do Tema. Analizar cuestións de actualidade da Economía Española e Mundial.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Debates	5	10	15
Sesión maxistral	26	19	45
Probas de resposta curta	4	41	45
Observación sistemática	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	As prácticas de laboratorio forman parte das Actividades Básicas. En cada unha delas o alumnado realizará un exercicio no que deberá aprender a manexar información para o estudo da economía mundial e de España. Con ditos exercicios o estudiantado aprenderá a organizar a información e a sintetizar os datos en indicadores relevantes (PIB, poboación, PIB per cápita, coeficiente de apertura, taxa de actividade, taxa de desemprego, gasto público, produtividade etc.). Iso esixirá a realización de cálculos (taxas de variación, números índice, actualización de variables monetarias, taxas de participación), a súa representación e análise. Tamén é posible a realización de outras actividades prácticas.
Debates	Neste Centro, propóráselle ao alumno un conxunto de lecturas. Cada lectura está relacionada con cada un dos temas do Programa. Posteriormente, haberá unha sesión presencial para o Debate aberto na aula ó redor dos contidos das lecturas propostas.
Sesión maxistral	As sesións maxistras forman parte das Actividades Básicas da Materia. En cada unha das sesións, o profesorado desenvolverá os contidos do Programa. Tomárase como punto de partida as preguntas destacadas en cada un dos temas, así como os resultados e conclusións que se vaian acadando simultaneamente nas outras actividades docentes relacionadas co tema.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	As consultas personalizadas realizaranse tanto a través de actividades presenciais (titorías) como non presenciais (a traveso da Plataforma de Docencia Virtual). Con cada exercicio o alumno sempre poderá enviar as súas preguntas e dúbidas mediante unha utilidade desta plataforma informática. Cando as dúbidas sexan xeneralizadas, responderase colectivamente a todos os alumnos mediante o envío dun correo electrónico a traveso da Plataforma de Docencia Virtual. Neste Centro, recoméndase ao estudante acudir regularmente ás sesións prácticas, a través das cales se fará un seguimento personalizado dos resultados acadados nas diferentes probas de avaliación.

Debates As consultas personalizadas realizaranse tanto a través de actividades presenciais (titorias) como non presenciais (a traveso da Plataforma de Docencia Virtual). Con cada exercicio o alumno sempre poderá enviar as súas preguntas e dúbidas mediante unha utilidade desta plataforma informática. Cando as dúbidas sexan xeneralizadas, responderase colectivamente a todos os alumnos mediante o envío dun correo electrónico a traveso da Plataforma de Docencia Virtual. Neste Centro, recoméndase ao estudante acudir regularmente ás sesións prácticas, a través das cales se fará un seguimento personalizado dos resultados acadados nas diferentes probas de avaliación.

Probas	Descrición
Probas de resposta curta	As consultas personalizadas realizaranse tanto a través de actividades presenciais (titorias) como non presenciais (a traveso da Plataforma de Docencia Virtual). Con cada exercicio o alumno sempre poderá enviar as súas preguntas e dúbidas mediante unha utilidade desta plataforma informática. Cando as dúbidas sexan xeneralizadas, responderase colectivamente a todos os alumnos mediante o envío dun correo electrónico a traveso da Plataforma de Docencia Virtual. Neste Centro, recoméndase ao estudante acudir regularmente ás sesións prácticas, a través das cales se fará un seguimento personalizado dos resultados acadados nas diferentes probas de avaliación.
Observación sistemática	As consultas personalizadas realizaranse tanto a través de actividades presenciais (titorias) como non presenciais (a traveso da Plataforma de Docencia Virtual). Con cada exercicio o alumno sempre poderá enviar as súas preguntas e dúbidas mediante unha utilidade desta plataforma informática. Cando as dúbidas sexan xeneralizadas, responderase colectivamente a todos os alumnos mediante o envío dun correo electrónico a traveso da Plataforma de Docencia Virtual. Neste Centro, recoméndase ao estudante acudir regularmente ás sesións prácticas, a través das cales se fará un seguimento personalizado dos resultados acadados nas diferentes probas de avaliación.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Probas de resposta curta	Incluirá a realización de probas de resposta curta escrita e orais, onde se avaliará o grao de aprendizaxe dos contidos de cada unha das actividades propostas ó longo do curso. Algunha proba poderá ter carácter eliminatorio do sistema de avaliación continua.	90	
Observación sistemática	Actitude persoal e disposición ó traballo que permitan valorar o nivel de seguimento do conxunto de actividades da materia (presenciais e non presenciais).	10	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación da materia neste centro será preferentemente continua.

Para ser avaliado mediante o sistema de avaliación continuo é necesario que o alumno acade un rendemento satisfactorio mínimo en cada unha das probas realizadas. Estas probas poderán ser de diverso tipo (probas orais, resposta escrita). Cada ano, a traveso dos contidos do programa docente incluídos na Plataforma Tema, indicarse a cualificación mínima para continuar no sistema de avaliación continua.

Os alumnos que non sexan avaliados mediante o sistema de avaliación continuo (ou que non superaron satisfactoriamente este) poderán ser avaliados mediante un exame final. O exame final correspondente á primeira e segunda convocatoria seguirá o mesmo modelo e criterios de cualificación que o empregado nas "probas de resposta curta" empregados ó longo do sistema de avaliación continuo.

Os estudantes que non participen na avaliación continua nin no examen final, figurarán nas actas como non presentados.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016. Neste centro, no caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

García Delgado, Jose Luís e Rafael Myro (directores), **Lecciones de Economía Española**, Ed. Thomson-Civitas, 2005,
 Berzosa, Carlos; Pablo Bustelo, Jesús de la Iglesia, **Estructura económica mundial**, Síntesis, 2001,
 Todaro, Michael P.; Stephen C. Smith: Harlow, **Economic development**, Pearson-Addison Wesley, 2006,
 Jaime Requejo, **Economía Mundial**, ISBN:978-84-481-7533-7 (4ª edición),

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Políticas económicas/O04G020V01405

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Microeconomía/O04G020V01101

Historia: Historia económica/O04G020V01103

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia, polo que se concibe de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do ano académico promovidos pola dinámica da clase ou pola relevancia das situacións que puideran xurdir. Así mesmo, aportaráselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Matemática das operacións financeiras**

Materia	Empresa: Matemática das operacións financeiras			
Código	O04G020V01202			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Villanueva Villar, Mónica			
Profesorado	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes Villanueva Villar, Mónica			
Correo-e	monicavv@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia MATEMÁTICA DAS OPERACIÓNS FINANCEIRAS introduce ao alumno na lóxica da valoración financeira, indispensable para a toma de decisións e a correcta interpretación da información no ámbito das Finanzas e a Contabilidade.			
	Baixo o principio básico do valor do diñeiro no tempo, o alumno coñece, comprende e aplica a metodoloxía matemática-financeira á análise e avaliación das operacións financeiras máis frecuentemente contratadas nos mercados, prestando especial atención ao cálculo de custos e de rendementos reais.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Utilizar adecuadamente vocabulario e simboloxía matemático financeiro	B1	C7
Identificar o campo de aplicación xeral da Matemática financeira		C7
Distinguir os aspectos esenciais das operacións financeiras		C7
Empregar as ferramentas de valoración financeira máis apropiadas para a resolución dos problemas expostos	B1	C9 C12
Mostrar fluidez na resolución dos problemas financeiros básicos e interpretar adecuadamente os seus resultados	B1	C12
Aplicar a lóxica da valoración financeira a novas operacións		C13
Manexar fontes de información económico financeira fiables e actualizadas		C16
Xulgar a consistencia dos seus resultados	B2	
Resolver cuestións financeiras mediante o uso da folla de cálculo	B3	
Organizar de forma eficiente a aprendizaxe	B13	
Incorporar a *retroalimentación personalizada para consolidar o seu proceso de aprendizaxe	B13	D3
Mostrar unha actitude respectuosa cos demais e consigo mesmo no seu proceso de aprendizaxe		D4
Realiza actividades que se propoñen de forma voluntaria para a súa *autoevaluación		D5

Contidos
Tema
Conceptos básicos: lóxica da valoración financeira e operación financeira
Operacións financeiras de *capitalización
Operacións financeiras de desconto
Rendas financeiras
Operacións financeiras de préstamo
Operacións financeiras de constitución
Custo e rendemento das operacións financeiras

Planificación	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	21	31.5	52.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	21	31.5	52.5
Prácticas en aulas de informática	5	5	10
Probas de resposta curta	1	12	13
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	Descrición
Sesión maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistrais, con resolución guiada polo docente, tras un previo debate de formulacións.
Prácticas en aulas de informática	Proposta de exercicios na aula de informática. O alumno desenvolve individualmente, mediante o posible emprego de folla de cálculo, a resolución ao problema, baixo supervisión do docente.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Aprendizaxe colaborativa entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou ben en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Prácticas en aulas de informática	Realizaranse pequenas probas grupales ou de carácter individual para a avaliación das competencias apuntadas.	10	B13	C16	D3 D4 D5
Probas de resposta curta	Preguntas curtas ou tipo test sobre a parte teórica da materia.	20	B13	C7	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dunha proba escrita presencial ao final do cuadrimestre, sobre a adquisición de competencias e destrezas na práctica. Esíxese un nivel mínimo obrigatorio para superalo.	70	B1 B2	C9 C12 C13	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua:

1.- Probas descritas obxecto de cualificación que configurarán o 30% da nota; Para a segunda convocatoria, de presentarse, manterase a cualificación destas probas.

2.- Exame escrito, que configura o 70% restante da nota. Este celebrarase ao final do curso, convocatoria de maio/xullo. Esíxese un nivel mínimo obrigatorio para superalo. A cualificación do alumno que non supere os mínimos contemplados na proba será de suspenso.

Os alumnos que non superen o paso 1 da mesma, serán avaliados cun exame de carácter global sobre os coñecementos de todos os contidos da materia, destrezas na práctica e adaptación a novas situacións. Esíxese un nivel mínimo obrigatorio para superalo. A cualificación do alumno que non supere os mínimos contemplados na proba será de suspenso.

As datas e horarios das probas de avaliación son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobadas pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016

Bibliografía. Fontes de información

Pablo López, A. de., **Matemática de las operaciones financieras I y II.**, UNED,

Rodríguez Sánchez, J. A. y Rodríguez Parada, S. M., **Cuadernos de Matemática de las operaciones financieras.**, Torculo,

González Catalá, V. T., **Enfoque práctico de las operaciones de la Matemática financiera**, Ciencias Sociales, D.L.,

BÁSICA,

COMPLEMENTARIA,

González Catalá, V. T., **Análisis de las operaciones financieras, bancarias y bursátiles.**, Ed. AC,

Avilés García, F., **Las operaciones financieras en los exámenes.**, CEF,

Pablo López, A. de., **Manual práctico de Matemática comercial y financiera. Tomos I y II.**, Centro de Estudios Ramón Areces,

Guthrie, G. L y Lemon, L. D., **Mathematics of Interest Rates and Finance**, Prentice Hall,

ENLACES DE INTERÉS,

www.bde.es,

www.aebanca.es,

www.ceca.es,

www.tesoro.es,

www.ahe.es,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Decisións de investimento/O04G020V01402

Decisións de financiamento/O04G020V01501

Valoración de activos/O04G020V01604

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidisen xurdir. Así mesmo, achégase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

As especificidades da materia serán desenvolvidas na plataforma FAITIC

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Xestión de empresas**

Materia	Empresa: Xestión de empresas			
Código	004G020V01203			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
Profesorado	Diéguez Castrillón, María Isabel Gueimonde Canto, Ana Isabel Lampón Caride, Jesús Fernando Reyes Santias, Francisco Sánchez Sellero, Francisco Javier			
Correo-e	agueimonde@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Trátase de presentar á empresa como axente económico fundamental, explicando os aspectos básicos da súa xestión e os problemas asociados ao seu goberno. A partir de aí identifícanse e defínense as grandes áreas funcionais, profundando nos aspectos específicos da súa xestión e as problemáticas económicas que se formulan.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Comprender a estrutura e o proceso empresarial, así como as diferentes funcións involucradas no mesmo.	B12	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	
Dispor dunha visión global da organización no contexto económico e do tipo de decisións específicas nos aspectos básicos da xestión empresarial.		C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C9	
Buscar, identificar, filtrar e analizar datos relevantes que poden afectar ás distintas funcións da empresa para interpretar a súa importancia en termos de defender ou criticar distintas posturas, ou medidas de actuación alternativas, tras unha correcta valoración de vantaxes e inconvenientes.	B2 B3 B4 B13 B14	C3 C6 C7 C9 C10 C12	D1
Aplicar os procedementos de análise e os coñecementos adquiridos á resolución de problemas/cuestións concretas, tanto a nivel estratéxico como operativo, tanto a nivel da contorna como de diagnóstico interno da empresa.	B1 B2 B14	C1 C3 C4 C5 C9 C10 C12 C15 C16	D1
Demostrar unha actitude proactiva e ter capacidade de expresarse correctamente para transmitir ideas e/ou comunicar de forma educada, comprensible e razoada a súa interpretación, ou opinión, sobre determinadas cuestións relacionadas con distintos aspectos da xestión empresarial.	B1 B2 B5 B7 B8 B9		D1 D2 D3 D4 D5

Contidos

Tema

TEMA 1: A EMPRESA NO SISTEMA ECONÓMICO. PERSPECTIVA EXTERNA E INTERNA.

TEMA 2: DIRECCIÓN COMERCIAL

TEMA 3: DIRECCIÓN DE OPERACIÓNS

TEMA 4: DIRECCIÓN DE RECURSOS HUMANOS

TEMA 5: DIRECCIÓN FINANCEIRA

TEMA 6: DIRECCIÓN DA INNOVACIÓN

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	36	66
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	40	60
Outras	2	10	12
Outras	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos, ferramentas e metodoloxías básicas sobre cada un dos temas obxecto de estudo.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballos por parte do alumnado tanto de maneira individual como en grupo baixo a proposta, orientación e supervisión do profesorado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atención individual ou grupal para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do alumnado no proceso de adquisición das competencias en xeral, e para a realización das actividades propostas en particular.
Probas	Descrición
Outras	Atención individual ou grupal para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do alumnado no proceso de adquisición das competencias en xeral, e para a realización das actividades propostas en particular.
Outras	Atención individual ou grupal para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do alumnado no proceso de adquisición das competencias en xeral, e para a realización das actividades propostas en particular.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba obxecto de avaliación continua. Consiste na resolución, de maneira individual ou en grupo, de cuestións expostas, orientadas e supervisadas polo profesorado, sobre a materia. Avaliarase a participación do alumnado e a comprensión da materia.	20	B1 C5 D1 B2 C6 D2 B3 C7 D3 B5 C8 D4 B7 C9 D5 B8 C10 B9 C12 B13 C15 B14 C16
Outras	Probas intermedias escritas de avaliación de coñecementos.	20	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7
Outras	Proba final escrita de avaliación de coñecementos.	60	B12 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C12

Outros comentarios sobre a Avaliación

O conxunto de criterios de avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua para a convocatoria de maio. Para superar a avaliación continua é obrigatoria a realización do 100% dos traballos e probas a realizar na materia. Ademais é preciso obter como mínimo un 5 sobre 10 tanto nas probas escritas intermedias como na proba final escrita.

Segunda convocatoria (xullo):

Alternativa a) Exame global dos contidos da materia no mes de xullo. A cualificación do exame será o 100% da nota.

Alternativa b) Só para os estudantes que teñan seguido a avaliación continua e non teñan superado algunha das probas escritas: as probas suspendidas poderanse recuperar na data oficial de xullo establecida para a avaliación da materia.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

No caso de conflito ou disparidade entre datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Observación importante:

Calquera evidencia de probas ou traballos plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Bueno Campos, E., **Curso básico de economía de la empresa**, 2008,
Bueno Campos, E. et al., **Economía de la empresa. Análisis de las decisiones empresariales**, 2000,
Díez de Castro, E.P. et al., **Introducción a la economía de la empresa I y II**, 2002,
García del Junco, J., **Fundamentos de gestión empresarial**, 2008,
García del Junco, J. et al., **Casos prácticos de economía de la empresa**, 1998,
García del Junco, J. et al., **Prácticas de la gestión empresarial**, 2001,
Iborra, M. et al., **Fundamentos de Dirección de Empresas. Conceptos y habilidades directivas**, 2008,
Luque de la Torre, M^a. A. et al., **Curso práctico de economía de la empresa. Un enfoque de organización**, 2001,
Piñeiro García, P. et al., **Introducción a la economía de la empresa. Una visión teórico-práctica**, 2010,
Suárez Suárez, A., **Curso de economía de la empresa**, 2007,

Trátase de bibliografía básica sobre teoría e casos da materia.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Decisións de investimento/O04G020V01402
Dirección comercial I/O04G020V01403
Dirección de operacións/O04G020V01302
Dirección de recursos humanos/O04G020V01303
Decisións de financiamento/O04G020V01501
Xestión da innovación/O04G020V01906

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Outros comentarios

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, podéñse requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica do curso e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Achegaráselle ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Estadística: Estadística				
Materia	Estadística: Estadística			
Código	004G020V01204			
Titulación	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castellano Gallego			
Departamento	Estadística e investigación operativa			
Coordinador/a	Pérez González, Ana Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo			
Profesorado	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo Pérez González, Ana			
Correo-e	anapg@uvigo.es mamrguez@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	La materia "Estadística" es una materia de formación básica donde se estudiarán los conceptos estadísticos básicos, recorriendo los temas de estadística descriptiva, cálculo de probabilidades, variables aleatorias, inferencia estadística y números índice.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidad de análisis y síntesis
B2	Pensamiento crítico y autocrítico
B3	Habilidades relacionadas con el uso de aplicaciones informáticas utilizadas en la gestión empresarial
B13	Capacidad de aprendizaje y trabajo autónomo
B14	Capacidad de aplicar los conocimientos teóricos y prácticos adquiridos en un contexto académico especializado
C7	Poseer y comprender conocimientos acerca de: Las principales técnicas instrumentales aplicadas al ámbito empresarial
C9	Identificar la generalidad de los problemas económicos que se plantean en las empresas, y saber utilizar los principales instrumentos existentes para su resolución
C10	Valorar a partir de los registros relevantes de información la situación y previsible evolución de una empresa
C12	Solucionar de manera efectiva problemas y tomar decisiones utilizando métodos cuantitativos y cualitativos apropiados, incluyendo entre ellos la identificación, formulación y solución de los problemas empresariales
C16	Habilidades en la búsqueda, identificación e interpretación de fuentes de información económica relevante
D3	Responsabilidad y capacidad para asumir compromisos
D4	Compromiso ético en el trabajo
D5	Motivación por la calidad y la mejora continua

Resultados de aprendizaje	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Ser capaz de identificar los aspectos estadísticos dentro de un problema empírico y elaborar conclusiones a partir de la información existente aplicando los conceptos estudiados en la materia.	C7 C9
Conocer, saber, aplicar e interpretar correctamente las técnicas descriptivas y de cálculo de probabilidades básicas y valorar su interés como herramienta fundamental en el análisis de datos.	C10
Solucionar de manera eficaz problemas y cuestiones de cada uno de los temas del programa utilizando los métodos cuantitativos apropiados.	C12
Conocer la importancia de la información y ser capaz de valorarla y clasificarla en cada ámbito de decisión. Saber aplicar e interpretar correctamente las técnicas descriptivas básicas para el análisis de variables unidimensionales y bidimensionales.	C12 C16
Introducir al estudiante en el manejo de paquetes informáticos relacionados con la estadística. De esta manera, favorecer una actitud positiva hacia el cuantitativo, en general, y la estadística, en particular, así como hacia su manipulación informática.	B3
Fomentar la sensibilidad hacia los valores propios del pensamiento científico, favoreciendo las actitudes asociadas al uso y desarrollo de los métodos estadísticos como el cuestionamiento de las ideas intuitivas, el análisis crítico de las afirmaciones, la necesidad de verificación, la capacidad de análisis y síntesis o la toma de decisiones racionales.	B1 B2 B13 B14

Potenciar una actitud de compromiso ético, incidiendo en el relativo a la obtención de los datos, a la no manipulación de los resultados o el no copiar los estudios de otros ni aprovecharse de su trabajo.	D3 D4
Despertar el gusto por el uso y estudio de la Estadística, viéndola como una herramienta que permite aprender más sobre el propio campo de conocimiento e iniciarse en la realización de investigaciones propias.	D5

Contenidos

Tema	
Tema 1. Estadística descriptiva	1.1 Distribución de frecuencias. 1.2 Medidas de posición, dispersión e forma. 1.3 Representaciones gráficas. 1.4. Números índice simples y complejos. Propiedades. IPC.
Tema 2. Introducción al cálculo de probabilidades	2.1 Conceptos básicos del cálculo de probabilidades. 2.2 Probabilidades condicionadas y concepto de independencia.
Tema 3. Variables aleatorias	3.1 Definición de una variable aleatoria y su función de distribución. 3.2 Características de una variable aleatoria. 3.3 Principales distribuciones de probabilidad. 3.4 Aplicaciones del Teorema Central del Límite.
Tema 4. Conceptos y principios metodológicos de la inferencia estadística	4.1 Población, muestra y sus características. Muestreo aleatorio simple. Distribuciones asociadas al muestreo en poblaciones normales. 4.2 Estimación puntual. Concepto de estimador y sus propiedades. 4.3 Estimación mediante intervalos de confianza en poblaciones normales. 4.4 Contrastes de hipótesis. Planteamiento de las hipótesis. Contrastes clásicos en poblaciones normales.
Tema 5. Manejo de paquetes estadísticos de uso corriente	5.1 Introducción al uso del paquete estadístico. 5.2 Análisis descriptivo y cálculo de probabilidades. 5.3 Variables aleatorias y principales distribuciones de probabilidad. 5.4 Inferencia estadística.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión magistral	20	40	60
Resolución de problemas y/o ejercicios de forma autónoma	20	40	60
Tutoría en grupo	5	10	15
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	3	6	9
Resolución de problemas y/o ejercicios	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Sesión magistral	Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.
Resolución de problemas y/o ejercicios de forma autónoma	Resolución de problemas y cuestiones de cada uno de los temas del programa de la materia. Se hará uso de aplicaciones informáticas adecuadas.
Tutoría en grupo	Pruebas de ejercicios y/o exposición por parte de los alumnos del grupo de ejercicios encargados a cada uno de ellos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Tutoría en grupo	Los alumnos resolverán problemas que el profesor les haya encargado y podrán exponer dudas sobre la materia al profesor. También se utilizará para que los alumnos opinen sobre el desarrollo de la materia de cara a mejorar la calidad docente en un futuro.

Evaluación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Sesión magistral	Realización de pruebas tipo test de cada tema.	10	B13 B14	C7 C9 C10 C12	D3 D4 D5

Tutoría en grupo	Realización de pruebas y/o exposición de ejercicios en clase y entrega de ejercicios de los boletines	15	B1 B2 B13 B14	C7 C9 C10 C12 C16	D3 D4 D5
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	Examen final teórico/práctico de la materia.	60	B1 B2 B13 B14	C7 C9 C10 C12 C16	D3 D4
Resolución de problemas y/o ejercicios	Realización de pruebas sobre las prácticas	15	B3 B13 B14	C7 C9 C10 C12 C16	D3 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para que las notas obtenidas en las distintas actividades desarrolladas a lo largo del curso se tengan en cuenta en la nota final será necesario obtener una puntuación mínima de 2 pts. (sobre 6 pts.) en el examen final.

Habrà un sistema de evaluación alternativo para los alumnos a tiempo parcial.

Se podrán implementar metodologías alternativas para determinar si un alumno puede o no seguir con la evaluación continua.

El sistema de evaluación de la segunda oportunidad será el mismo que el empleado en la primera.

Las fechas y horarios de las pruebas de evaluación de los diferentes periodos son las especificadas en el calendario de pruebas de evaluación aprobados por la Junta de Centro para el curso 2015-16.

En caso de conflicto o disparidad entre las fechas de los exámenes prevalecerán los indicados en la web de la FCETOU

Fuentes de información

Cao Abad, R.; Francisco Fernández, M.; Naya Fernández, S.; Presedo Quindimil, M.A.; Vázquez Brage, M.; Vilar Fernández, J.A. y Vilar Fernández, J. M., Introducción a la estadística y sus aplicaciones, Pirámide, 2001

Casas Sánchez, J.M. e Santos Peñas, J., Introducción a la Estadística para Economía y Administración de Empresas, Centro de Estudios Ramón Areces, 1995

Esteban García y otros., Estadística Descriptiva y nociones de probabilidad, Thomson, 2005

García Pérez, C.; Casas Sánchez, J.M. y Rivera García, L.F., Problemas de estadística descriptiva, probabilidad e inferencia, Pirámide, 1998

Gonick, L. e Smith, W., A Estadística en Caricaturas, SGAPEIO, 2001

Gutiérrez, R.; Martínez, A. y Rodríguez, C., Curso Básico de Probabilidad, Pirámide, 1993

Levin, R.I. y Rubin, D.S., Estadística para Administración y Economía, Pearson Prentice Hall, 2010

Martín-Pliego F. J.; Montero-Lorenzo e Ruiz-Maya, L., Problemas de Inferencia Estadística, AC, 2002

Martín Pliego, F. J. e Ruíz-Maya, L., Estadística I: Probabilidad., Thomson, 2004

Martín-Pliego, F. J. e Ruiz-Maya, L., Fundamentos de Inferencia Estadística, Thomson, 2005

Newbold, P.; Carlson, W. L. e Thorne, B., Estadística para Administración y Economía, Pearson Prentice Hall, 2008

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Econometría/O04G020V01304

Técnicas operativas estadísticas/O04G020V01912

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Outros comentarios

Se recomienda tener conocimientos básicos de software de hoja de cálculo (Calc, Excel, ...) y de informática en general

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito mercantil**

Materia	Dereito mercantil			
Código	004G020V01205			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	de los Ríos Sánchez, Juan Manuel			
Profesorado	de los Ríos Sánchez, Juan Manuel Paula Pombar, Mercedes de			
Correo-e	jmrios@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudio do Dereito do mercado e os seus protagonistas: empresa, empresario, consumidores e usuarios.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
A2. Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	B10 B13	C3 C4	D3 D5
A4. Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	B14		
A8. Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo	B1 B2 B10 B14	C3 C4	D3
A16. Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante			
B1. Capacidade de análise e síntese	B1	C3	D3
B2. Pensamento crítico e autocrítico	B2	C4	D5
B5. Habilidades de comunicación oral e escrita	B5		
B10. Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	B10		
B13. Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo			
B17. Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	B1	C3	D3
B18. Compromiso ético no traballo	B2	C4	D5
B19. Motivación pola calidade e mellora continua	B5 B10 B13 B14		

Contidos

Tema	
(*)Tema 1. EL DERECHO DE LA ACTIVIDAD ECONÓMICA	1.1. El Derecho Mercantil como Derecho de la actividad económica 1.2. Fuentes del D. Mercantil
(*)Tema 2. SUJETOS DE LA ACTIVIDAD ECONÓMICA	2.1. Empresa y empresario 2.2. El empresario individual 2.3. Representación mercantil y contabilidad del empresario 2.4. Los consumidores y usuarios
(*)Tema 3. PUBLICIDAD Y PROTECCIÓN DE LA ACTIVIDAD EMPRESARIAL	3.1. Publicidad legal: el Registro Mercantil 3.2. Publicidad comercial 3.3. Propiedad Industrial e Intelectual 3.4. La Competencia mercantil
(*)Tema 4. LAS SOCIEDADES MERCANTILES	4.1. Introducción y teoría general 4.2. Sociedades personalistas
(*)Tema 5. SOCIEDADES CAPITALISTAS	5.1. La Sociedad Anónima 5.2. La Sociedad de Responsabilidad Limitada
(*)Tema 6. OTROS TIPOS SOCIALES	6.1. Sociedades especiales y de base mutualista 6.2. Agrupaciones de empresas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	48	61	109
Titoría en grupo	5	0	5
Probas de tipo test	4	32	36

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.
Titoría en grupo	Entrevistas que el alumno mantiene con el profesorado de la asignatura para asesoramiento/desarrollo de actividades de la asignatura y del proceso de aprendizaje

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	.TUTORÍA EN GRUPO. Se atenderán las dudas del alumno respecto de los contenidos y/o actividades o ejercicios que se propusieran para adquirir las competencias. .TRABAJOS TUTELADOS. Se orientará al alumno acerca de la forma y fondo de la realización de las actividades propuestas, con la finalidad de que las empleen en su vida académica, profesional y personal.
Titoría en grupo	.TUTORÍA EN GRUPO. Se atenderán las dudas del alumno respecto de los contenidos y/o actividades o ejercicios que se propusieran para adquirir las competencias. .TRABAJOS TUTELADOS. Se orientará al alumno acerca de la forma y fondo de la realización de las actividades propuestas, con la finalidad de que las empleen en su vida académica, profesional y personal.

Probas	Descrición
Probas de tipo test	.TUTORÍA EN GRUPO. Se atenderán las dudas del alumno respecto de los contenidos y/o actividades o ejercicios que se propusieran para adquirir las competencias. .TRABAJOS TUTELADOS. Se orientará al alumno acerca de la forma y fondo de la realización de las actividades propuestas, con la finalidad de que las empleen en su vida académica, profesional y personal.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Probas de tipo test	Realización de cuatro pruebas del tipo indicado.	100	B1 B13 B14	C3 C4	D3 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

EVALUACIÓN CONTINUA

La planificación y metodología expuestas en esta guía docente suponen la aplicación de un sistema de evaluación continua, por lo que se requiere la actividad presencial del alumno, y la calificación final se obtendrá de la evaluación global de todas las actividades, pruebas y valores porcentuales descritos anteriormente.

No habrá examen final propiamente dicho en la evaluación continua. Se realizarán tres pruebas durante el curso y una última en la fecha aprobada por la Junta de Facultad como primera de las oficiales de exámenes para el curso. Cada una de ellas contará un veinticinco por ciento de la nota final.

SEGUNDA CONVOCATORIA

Para los alumnos que no sigan el sistema de evaluación continua se hará un solo examen final comprensivo de toda la asignatura en las dos fechas establecidas por la Junta de Facultad como oficiales de exámenes. Los alumnos que no superen la asignatura por el sistema de evaluación continua podrán presentarse a este examen final en la segunda de dichas fechas.

Las fechas y horarios de las pruebas de evaluación de las diferentes convocatorias son las que se especifican en el calendario de pruebas de evaluación aprobadas por la Junta de Centro para el curso 2013-2014

Bibliografía. Fuentes de información

De la Cuesta Rute, J.M. (dir.), **Derecho Mercantil para grados no jurídicos**, Última,

Código de Comercio y leyes complementarias, Última,

Código civil, Última,

ARANZADI. Westlaw,

tirant on line,

Recomendacións

Outros comentarios

A ficha de estudante debe presentarse dentro das dúas primeiras semanas de clase, cunha fotografía que permita a fácil identificación do alumno.

É moi conveniente manexar os textos legais, tanto na aula como para a preparación da materia, polo que se recomenda acudir a clase cos textos legais oportunos.
